

NOVÝ ATOMOVÝ ZÁKON

POVINNOSTI DODAVATELŮ PITNÉ VODY

Ing. Hana Procházková

Státní úřad pro jadernou bezpečnost, Oddělení přírodních zdrojů

e-mail: hana.prochazkova@sujb.cz

Zákon č. 263/2016 Sb., atomový zákon (dále zákon)

vyhláška č. 422/2016 Sb., o radiační ochraně a zabezpečení radionuklidového zdroje (dále vyhláška)

nabyly účinnosti k 1.1.2017, (přechodné období 1.1.2017 až 31.12.2017)

§ 100 zákona a § 98 - 101 vyhlášky

- stanoví povinnosti vztahující se k ochraně před ozářením z přírodních radionuklidů ve vodě
  - dodavatelům pitné vody pro veřejnou potřebu
  - výrobcům a dovozcům balené vody dodávané na trh v ČR
- zákon se nevztahuje na přírodní minerální vody ani individuální zásobování
- za dodavatele vody se podle § 100 odst. 2 zákona považuje osoba povinná zajistit, aby dodávaná pitná voda měla jakost pitné vody podle zákona o ochraně veřejného zdraví

Zákon v § 100 odst. 2 ukládá dodavatelům vody pro veřejnou potřebu následující povinnosti:

1. **zajistit systematické měření** a hodnocení obsahu přírodních radionuklidů
2. **vést evidenci** výsledků měření obsahu přírodních radionuklidů ve vodě a dalších údajů **a oznamovat** je SÚJB
3. **při překročení nejvyšší přípustné hodnoty objemové aktivity radonu provést opatření**, která snižují objemovou aktivitu radonu pod tuto hodnotu, v případě **překročení referenční úrovně** obsahu přírodních radionuklidů **provést opatření**, která snižují míru ozáření na úroveň tak nízkou, jaké lze rozumně dosáhnout při zohlednění všech hospodářských a společenských hledisek
4. v případě překročení referenční úrovně **poskytnout veřejnosti informace** o výsledcích měření, o efektivní dávce z vody a s ní spojeném riziku a o provedeném opatření, které snižuje míru ozáření

Podle § 100 odst. 1 zákona nesmí být pitná voda dodávána pro veřejnou potřebu, pokud jsou překročeny následující hodnoty

- nejvyšší přípustná hodnota objemové aktivity radonu **300 Bq/l**
- referenční úroveň objemové aktivity radonu **100 Bq/l**
- referenční úroveň indikativní dávky **0,1 mSv/rok**
- a nebylo provedeno opatření, které snižuje míru ozáření na úroveň tak nízkou, jaké lze rozumně dosáhnout při zohlednění všech hospodářských a společenských hledisek

Příslušné požadavky a hodnoty stanoví

§ 98 odst. 1 a 2

příloha č. 27 vyhlášky

Systematické měření a hodnocení obsahu přírodních radionuklidů ve vodě musí povinné osoby zajišťovat **podle § 98 odst. 4 a 5 vyhlášky**

- pro vodu pocházející z podzemního zdroje
- pro směs vody z podzemního zdroje a vody povrchové
- před zahájením dodávání pitné vody
- následně pravidelně v průběhu dodávání vody v četnosti, která zohledňuje objem dodávané vody a je uvedena v příloze č. 27 vyhlášky
- počet vzorků odebraných v kalendářním roce, v rámci systematického měření, se určí na základě objemu dodávané vody v m³
- vzorky vody musí být odebírány tak, aby byly reprezentativní pro vodu dodávanou během celého kalendářního roku a pro celou vodou zásobovanou oblast

Četnost systematického měření podle objemu dodávané vody

Příloha č. 27 vyhlášky 422/2016 Sb.

Objem vody <u>denně</u> dodávané [m ³]	Počet vzorků za kalendářní rok
objem $\leq 1\ 000$	1
$1\ 000 < \text{objem} \leq 10\ 000$	1 + 1 pro každých 3 300 m ³ /den včetně započatých z celkového objemu
$10\ 000 < \text{objem} \leq 100\ 000$	3 + 1 pro každých 10 000 m ³ /den včetně započatých z celkového objemu
objem $> 100\ 000$	10 + 1 pro každých 25 000 m ³ /den včetně započatých z celkového objemu

- objemy se počítají jako průměrné hodnoty za kalendářní rok
- četnost lze rovněž určit podle počtu zásobovaných obyvatel za předpokladu spotřeby vody 200 l/den fyzickou osobou

Rozsah systematického měření a hodnocení obsahu přírodních radionuklidů ve vodě stanoví § 98 a 99 a příloha č. 27 vyhlášky

Základní rozbor

- objemová aktivita Rn-222
- celková objemová aktivita alfa
- celková objemová aktivita beta

Doplňující rozbor

- **pokud celková objemová aktivita alfa převýší vyšetřovací úroveň**
  - obsah uranu, Ra-226, Ra-228, další radionuklidy emitující záření alfa
- **pokud celková objemová aktivita beta převýší vyšetřovací úroveň**
  - obsah draslíku K-40, další radionuklidy, které emitují záření beta

Výsledky doplňujícího rozboru se použijí k výpočtu indikativní dávky, výsledek se porovná s referenční úrovní ID 0,1 mSv/rok.

Systematické měření obsahu přírodních radionuklidů ve vodě další ustanovení **podle § 99 vyhlášky**

- systematické měření může být provedeno v rozsahu základního rozboru,
  - pokud referenční úroveň indikativní dávky není překročena
  - pokud je při překročení referenční úrovně ID radiační ochrana optimalizována
- není-li vyšetřovací úroveň celkové objemové aktivity alfa překročena a překročení vyšetřovací úrovně celkové objemové aktivity beta je způsobeno pouze přítomností 40K, indikativní dávka nemusí být stanovována a její referenční úroveň se považuje za nepřekročenou

Podle § 99 odst. 4 vyhlášky

- pokud nejsou překročeny referenční úrovně 5 po sobě jdoucích let, **systematické měření nemusí být prováděno**
- s výjimkou vodovodů s úpravou vody ke snížení přírodních radionuklidů
- pokud nedojde ke změně, která by mohla obsah radionuklidů ovlivnit

Evidence výsledků měření obsahu přírodních radionuklidů a dalších údajů podle § 100 vyhlášky zahrnuje:

- a) identifikaci fyzické osoby, která je dodavatelem vody,
- b) identifikaci právnické osoby, která je dodavatelem vody,
- c) název vodovodu,
- d) identifikační údaje o zdroji vody,
- e) údaje o vydatnosti zdroje vody a roční objem dodané vody,
- f) výčet zásobovaných obcí a počet zásobovaných obyvatel,
- g) údaje o úpravě vody,
- h) údaje o opatřeních podle § 100 odst. 2 písm. c) a d) atomového zákona,
- i) údaje o místě, datu a způsobu odběru vzorků,
- j) protokoly s výsledky měření vzorků a
- k) evidenční číslo držitele povolení, který provádí měření.

Evidované údaje

- **uchovávají se** po celou dobu dodávání pitné vody a nejméně po dobu 5 let od ukončení dodávky pitné vody pro veřejnou potřebu
- **oznamují se SÚJB**
  - **před zahájením dodávání pitné vody**
  - **v každém kalendářním roce** (opakovaně) !!!
  - forma evidenčního listu

<https://www.sujb.cz/radiacni-ochrana/prirodni-zdroje-ionizujiciho-zareni/informace-pro-dodavatele-pitne-vody-a-vyrobce-a-dovozce-balene-vody/>

Údaje o ukončení dodávání pitné vody pro veřejnou potřebu musí být **oznamovány SÚJB neprodleně.**

Evidenční list dodavatele pitné vody dodávané pro veřejnou potřebu

- 1. Dodavatel vody (jméno/název, adresa sídla včetně PSČ, IČ):**
- 2. Název vodovodu, datum zahájení provozu:**
- 3. Zásobované obce nebo jejich části:**
- 4. Počet zásobovaných obyvatel celkem:**
- 5. Roční objem dodané vody (m³):**
- 6. Zdroje vody pro vodovod (pro každý zdroj uvést):**
  - a) označení,
  - b) umístění - okres a k.ú.obce,
  - c) původ vody - podzemní nebo povrchová,
  - d) roční objem dodané vody
  - e) údaje o instalaci odradonovacího zařízení nebo oduranovacího zařízení (typ, datum instalace, technický stav)
  - f) jiná úprava (např. chlorace, odstraňování železa, manganu)
  - g) v případě více zdrojů uveďte, zda se používají samostatně, nebo zda se voda z nich ve vodovodu míchá a v jakém poměru
  - h) místo pro odběr kontrolních vzorků

Kontaktní údaje (v případě potřeby doplnění nebo upřesnění údajů.):

Záznamy o vyplnění evidenčního listu:

Místo, datum:

Podpis, razítko

Prohlášení podle § 99 odst. 4 vyhlášky č. 422/2016 Sb.:

(Vyplní se v případě, že na vodovodu není instalováno žádné zařízení na snížení obsahu radionuklidů -viz bod 6.e.- a dodavatel na základě měření obsahu přírodních radionuklidů v 5 po sobě jdoucích letech zjistil, že v dodávané vodě není překročena referenční úroveň objemové aktivity radonu 100 Bq/l ani referenční úroveň indikativní dávky 0,1 mSv/rok; v tomto případě nemusí být prováděno systematické měření a hodnocení obsahu přírodních radionuklidů v dodávané vodě, pokud nedojde ke změně, která by mohla obsah přírodních radionuklidů ovlivnit.)

Prohlašuji, že na základě provedených měření obsahu přírodních radionuklidů

ve vodě dodávané vodovodem .....
bylo zjištěno, že nejsou překročeny referenční úrovně stanovené v § 98 odst. 2 a příloze č. 27 vyhlášky č. 422/2016 Sb., neboť
objemová aktivita radonu nepřekračuje hodnotu 100 Bq/l a
obsah dalších přírodních nepřekračuje vyšetřovací úrovně celkové objemové aktivity alfa 0,2 Bq/l a celkové objemové aktivity beta 0,5 Bq/l* nebo
indikativní dávka nepřekračuje hodnotu 1 mSv/rok (v případě překročení některé vyšetřovací úrovně, nutno doložit výpočtem indikativní dávky)* .

jméno/jména, funkce statutárního orgánu

podpis/podpisy

Optimalizace radiační ochrany při dodávání pitné vody pro veřejnou potřebu **podle § 101 vyhlášky**

- při přijímání opatření, která snižují míru ozáření na úroveň tak nízkou, jaké lze rozumně dosáhnout při zohlednění všech hospodářských a společenských hledisek
- vždy **zvážit účelnost opatření**
  - výběr jiného zdroje vody
  - instalace zařízení ke snížení obsahu přírodního radionuklidu ve vodě

Podrobné postupy, kterými se prokazuje optimalizace radiační ochrany, budou uvedeny v Doporučení SÚJB „Měření a hodnocení obsahu přírodních radionuklidů ve vodě“, které bude zveřejněno na <https://www.sujb.cz/radiacni-ochrana/prirodni-zdroje-ionizujiciho-zareni/>

Odkazy na webové stránky SÚJB

- zveřejňování a průběžná aktualizace informací

www.sujb.cz

vlevo výběr **Radiační ochrana**

– záložka **Přírodní zdroje ionizujícího záření**

- **Informace pro dodavatele pitné vody**
- **Evidenční list pro dodavatele pitné vody**
- **Aktuálně platná Doporučení SÚJB**

<https://www.sujb.cz/radiacni-ochrana/prirodni-zdroje-ionizujiciho-zareni/informace-pro-drzitele-povoleni-k-vykonavani-sluzeb-v-oblasti-prirodnich-zdroju/>

Děkuji za pozornost.